

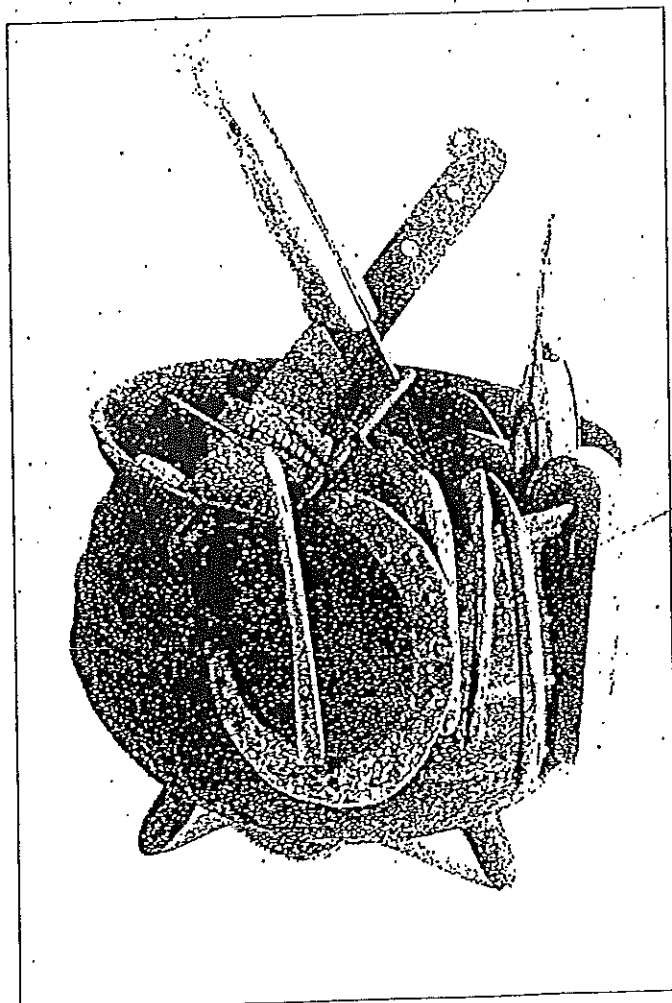
Oggùn (Thor)

Den ensomme kriger

Jernets herre - voldsom, snu og uberegnelig. Han er mineralernes, bjergenes og redskabernes gud. Smedenes, mekanikernes, ingeniørernes og soldaternes mester. Han repræsenterer munken, den ensomme jæger og den rastløse som strejfer rundt i skoven og kender alle dens hemmeligheder og mysterier, som en anden heks. Han symboliserer den kødædende kriger, brutal, barbarisk og bestialsk. Han er herre over nøglerne, kæderne og fængslerne.

Da orishaerne kom ned til jorden, var det Oggùn, der banede vejen for dem, ved at fælde træerne og krattet med sin store utrættelige machète (kniv).

På daværende tidspunkt boede han i sine forældres (Obatala og Yemù) hus sammen med sine brødre Ochosi og Elegguà. Oggùn var forelsket i sin mor og flere gange ønskede han at voldtage hende, hvilket ikke lykkedes takket være Elegguàs overvågning. Oggùn fandt dog

ud af på sin egen måde at opnå sit forehavende, men hans far Obatalà overraskede ham. Før denne kunne få indført et ord, skreg Oggùn: "Jeg vil påsige mig selv straffen. Sålænge verden er til, vil jeg ikke foretage mig andet end at arbejde".

Derefter drog han op i bjergene uden andet selskab end sine hunde. Han gemte sig for menneskene og ingen anden orisha, undtagen Ochosi hans bror jægeren, opnåede at se ham. Han arbejdede uden hvil, men han var bitter. Foruden at producere jern, brugte han tiden til at overrisle alle steder med et magisk pulver og tragedien begyndte at dominere verden. Det var på dette tidspunkt, at Ochùn drog ud i bjergene, lokkede ham med sin sang/dans og lod ham smage livets sødme.

Oggùn fortsatte med at arbejde, men mistede bitterheden, han strøede ikke længere pulver og der faldt ro over verden. Der er dem der siger, at da han kom tilbage fra bjergene, bragte Ochùn ham til Olorun, som bandt ham med en enorm kæde, men dette er bare en historie. Hvilken kæde kunne være stærkere end Ochùns sødme?

Oggùn anses for at være en af de ældste personifikationer af yorubaerne. Han kaldes også: Oyò Oggùn, Zarabanda, Pungo Dibudi, Lufò Kuyio, Watariamba, Oggùn Onilè, Oggùn Arere, Oggùn Ode, Aguanillè, Echibiriki, Gu, Papa Ogùn m. m.

Hans farver er grøn, sort og mørkviolet. Klædedragten kan f. eks. være stråhat, pandebånd el. flad hue, bar overkrop el. skråbånd (patronbælte), en lang guirlande af plantefibre (kaldet mariwo) om livet (beskytter mod det onde) -en skuldertaske af tigerskind pyntet m. snegle og den uundværlige machète/kniv.

Dansen har to forskellige mimiske udtryk. Det aggressive, krigeriske, hvor machèten svinges vildt i luften, "hugger hoveder af", slås mod gulvet med den flade side i takt med trommerne. Den kan også have en mere landlig arbejdende karakter, hvor knivens bevægelser bruges til at skære græs el. lign.

Ochún

(Ereja)

Kærlighedsgudinden

Kærligheden, det feminine og flodens her-
skerinde. Symbolet på koketteri, ynde og fe-
minin seksualitet. Hun bor i floderne og assi-
sterer barselskvinderne. Hendes farve er
gul(rav/kobber)

Ochún, den smukkeste blandt de smukke,
holdt af at spadserere i bjergene. Hun sang, tøm-
mede de vilde dyr, legede med dem og ikke
engang skorpionen stak hende. En dag så
Oggún, den utrættelige smed, hende gå forbi
og han mærkede hvordan hun trængte ind i
hans hjerte. Impulsiv og brutal løb han efter
dette som ophidsede hans begær, fast beslut-
tet på at besidde hende. Ochún flygtede for-
skrækket. Smidig som hjorten løb hun gen-
nem Orisha Okos grønne marker, som sikrer
Jorden dens vækst. Men Oggún, opflammet og
voldsom, indhentede hende. Da var det, at
Ochún i fortvivlelse kastede sig i floden. Dre-
vet frem af strømmens hvirvler, kom hun til
udmundingen hvor hun stødte på den magt-
fulde Yemayá, orishaernes moder, havet. Af
medlidenhed tog Yemayá hende under sin be-

skyttelse og forærede hende floden, for at hun
kunne leve i den. For at give hende det gode
humør tilbage overdængede hun hende med
smykker af rav, koraler og uendelige rig-
domme.

Ochún klædes i en gul kåbe/kjole, som holdes
sammen i taljen af et mavebælte med rombe-
formet spænde. På kjolens kant er der en guir-
lande med spidser og små bjælder. Hun har
en vifte af sandeltræ og pyntes med blomster,
koraler og andre symboler på skønhed/kær-
lighed.

Dansen er nok den smukkeste og mest sensu-
elle af alle. Den kokette latter, lyden af guld-
armbåndenes raslen og de sanselige bevægel-
ser. Hænderne følger kroppens figur, som
kildernes og bækkenes vej ned over bakkedra-
gene. Med fængslende drejninger i hofterne
og fremstrakte hænder tilbyder man honning,
sødhedens symbol, livets kærlighedsessens.

Eleggúa/Echù (Loke)

Nøglerne til skæbnen

Eleggúa har nøglerne til skæbnen. Han åbner og lukker døren til enten uheldet eller lykken. Han er korsvejens orisha.

Ingen orisha står over ham, han hilses/hyl-des altid først, og uden ham er det i følge sagnet "umuligt at gøre noget som helst".

Eleggúa er personificeringen af tilfældighederne og døden, de uventede drejninger/ven-dinger som skæbnen kan tage, og heldets ud-fald, nogle gange lykkeligt og andre gange skæbnesvangert.

I følge traditionen er Eleggúa's figur meget tæt knyttet til Echù. Echù er inkarnationen af alle de problemer, som plager mennesket. Det er ikke direkte en satanisk figur, da ingen orisha repræsenterer rene koncepter og alle tillader modsigelser. Echù er ikke djævelen, selv om han er tilstede i alle uheld/unåder. Han bor på gaden, på steppen og i bjergene. Hvis han kommer ind i huset, sker der en tragedie.

Parret Eleggúa/Echù danner/udgør det mytiske udtryk for den uundgåelige forbindelse mellem godt og ondt, lykke og ulykke, lys og mørke, krig og fred, begyndelse og slutning. "Der kan ikke være sikkerhed uden fare, eller stilhed uden uro" og derfor er parret Eleggúa/Echù umulige at skille ad til trods for deres modsætning. Eleggúa beskytter yorubaernes hjem/hus og når der opstår problemer er det fordi Echù, vagabonden, er kommet indenfor.

Eleggúa er søn af Obatalà og Yemù. Han er den første i gruppen af de fire krigere (Eleggúa, Oggún, Ochosi og Osun) Han kaldes også Elegba, Eleggúa Alagguana, Anima Sola, Lubaniba, San Antonio de Padua, Legba, Papa Legba og Exù.

Eleggúas farver er rød og sort, som repræsenterer livet og døden. Hans klædedragt er oftest en lille kort jakke, bukser spændt sammen ved knæet, en kroget stok og en stor "kok-kehue" - alt sammen i rødt og sort og ofte pyn-tet med bjælder, perler og muslingeskaller.

Juan "Petit" som Eleggúa

Dansen starter ofte med, at "Eleggúa" løber hen og stiller sig bag døren, som er hans rituelle plads. Han hopper og ryster sig som et barn, laver ansigter og mimer børnelege. Han gør grin med/driller tilskuerne, han forsvinder og kommer tilbage igen, uden at holde pause i sine barnestreger. Undertiden kan dansen udvikle sig i erotisk retning. Han bruger sin krogede stok til at holde det onde på afstand og til at understrege sin rolle som den, der åbner vejen. Ofte danser han på et ben, drejer rundt og skal forestille en hvirvelvind i overført betydning.